

Pośrednictwo pracy i oferty pracy poza publicznymi służbami zatrudnienia

Spis treści

SPIS WYKRESÓW	3
SPIS TABEL.....	4
WSTĘP	5
WNIOSKI.....	6
WPROWADZENIE	6
CHARAKTERYSTYKA OGŁOSZEŃ O PRACĘ PUBLIKOWANYCH POZA PUBLICZNYMI SŁUŻBAMI ZATRUDNIENIA W WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM.....	10
CHARAKTERYSTYKA FORMY PRAWNEJ FIRM KORZYSTAJĄCYCH Z NIEPUBLICZNYCH SŁUŻB ZATRUDNIENIA W WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM.....	13
CHARAKTERYSTYKA BRANŻY FIRM KORZYSTAJĄCYCH Z NIEPUBLICZNYCH SŁUŻB ZATRUDNIENIA W WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM.....	14
FORMY DOTARCIA DO PRACOWNIKÓW PRZEZ NIEPUBLICZNE SŁUŻBY ZATRUDNIENIA W WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM.....	16
CHARAKTERYSTYKA OGŁOSZEŃ ZAMIESZCZANYCH W PUBLICZNYCH SŁUŻBACH ZATRUDNIENIA W WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM.....	17
OFERTY FUNKCJONUJĄCE WYŁĄCZNIE W SEKTORZE NIEPUBLICZNEGO POŚREDNICTWA PRACY.....	20
PODSUMOWANIE	25
METODOLOGIA BADANIA.....	26
KWESTIONARIUSZ BADANIA TELEFONICZNEGO	28
PEŁNA LISTA ZAWODÓW W NIEPUBLICZNYM POŚREDNICTWIE PRACY.....	29
PEŁNA LISTA ZAWODÓW W PUBLICZNYM POŚREDNICTWIE PRACY.....	32

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba osób znajdujących pracę przez agencje pośrednictwa pracy w latach 1997-2003.....	7
Wykres 2. Lista zawodów najbardziej poszukiwanych w województwie zachodniopomorskim.....	11
Wykres 3. Lista zawodów najmniej poszukiwanych w województwie zachodniopomorskim.....	13
Wykres 4. Forma prawna firm korzystających z niepublicznych służb zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim.....	14
Wykres 5. Działy gospodarki, które oferują największą ilość ogłoszeń o pracę w województwie zachodniopomorskim.....	15
Wykres 6. Działy gospodarki, które oferują najmniejszą ilość ogłoszeń o pracę w województwie zachodniopomorskim.....	16
Wykres 7. Metody dotarcia do pracowników stosowane przez niepubliczne służby zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim.....	17
Wykres 8. Zawody i specjalności najczęściej poszukiwane przy pomocy publicznych służb zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim.....	18
Wykres 9. Zawody i specjalności najmniej poszukiwane przy pomocy publicznych służb zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim.....	20
Wykres 10. Rozkład źródeł ogłoszeń o pracę.....	26

Spis tabel

Tabela 1. Procentowy udział ofert pracy w portalu pracuj.pl w danych województwach w roku 2005	9
Tabela 2. Procentowy udział ofert pracy w portalu pracuj.pl w województwie zachodniopomorskiego w pierwszych trzech kwartałach 2006	10
Tabela 3. Oferty pracy występujące wyłącznie w niepublicznych służbach zatrudnienia	20
Tabela 4. Porównanie ofert pracy występujących w publicznych i niepublicznych służbach zatrudnienia	21
Tabela 5. Oferty pracy występujące wyłącznie w publicznych służbach zatrudnienia	22

Wstęp

Niniejsze badanie zostało zrealizowane na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie w ramach projektu Zachodniopomorskie Obserwatorium Rynku Pracy finansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

Celem badania było zebranie informacji na temat funkcjonowania niepublicznych ofert zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim, a w szczególności oszacowanie jakie zawody i specjalności są najczęściej poszukiwane w województwie, jakiego rodzaju firmy i instytucje korzystają z pośrednictwa niepublicznych służb zatrudnienia oraz uzyskanie informacji w jaki sposób firmy pośredniczące w poszukiwaniu pracowników docierają do potencjalnego pracownika.

Dane gromadzono w okresie 45 dni (około 1,5 miesiąca). Wynika to z faktu, że za taki okres istniała możliwość porównania danych wtórnych ze wszystkich źródeł.

Badanie typu *desk research* z założenia metodologicznego jest analizą przypadku lub przypadków, co *de facto* uniemożliwia wyciąganie wniosków z jednego przypadku na całą populację. Jednakże jeśli analizuje się pełnowartościowe dane ilościowe – a za takie można uznać zebrane oferty o pracę – można generalizować wnioski na populację województwa zachodniopomorskiego za okres 6 tygodni (dokładny opis metodologii badawczej został umieszczony w rozdziale „Metodologia badania”).

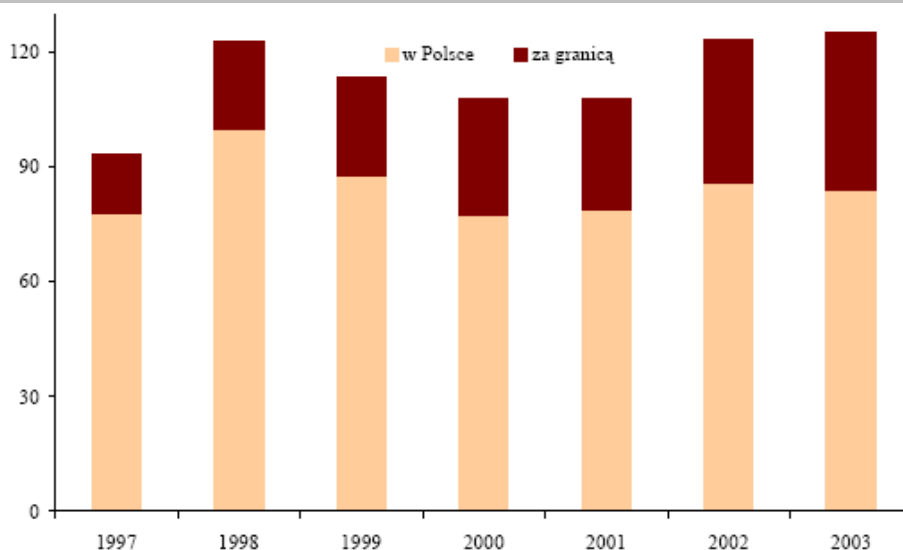
Informacje te stanowią będą źródło danych na temat funkcjonującego rynku ogłoszeń o pracę, ponadto można je wykorzystać w analizie zawodów, na jakie jest zapotrzebowanie w województwie zachodniopomorskim. Niniejszy raport stanowi podstawę do szacowania liczby i rodzaju szkoleń na jakie istnieje zapotrzebowanie na rynku pracy w województwie oraz może stanowić bazę do organizacji badań ilościowych dotyczących ogłoszeń o pracę.

Wnioski

Wprowadzenie

Jak wynika z danych Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej procent osób korzystających z usług niepublicznego pośrednictwa pracy rośnie z roku na rok¹. Przyczyniają się do tego: wzrost liczby firm świadczących niepubliczne pośrednictwo pracy oraz niezbyt przychylna opinia na temat publicznego pośrednictwa pracy świadczonego między innymi przez Powiatowe Urzędy Pracy². Dlatego też próba poznania i scharakteryzowania rynku niepublicznych ofert pracy przyczynić się może do pełniejszego opisu rynku pracy w województwie zachodniopomorskim.

Wykres 1. Liczba osób (w tys.) znajdujących pracę przez agencje pośrednictwa pracy w latach 1997-2003

Źródło: Dane MGiP.

¹ „Zatrudnienie w Polsce 2005” raport przygotowany na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej

² Badania zapotrzebowania pracodawców pod względem umiejętności i kwalifikacji zawodowych przyszłych pracowników oraz obrazu urzędu pracy jako partnera szczecińskich pracodawców.

Niepubliczny sektor pośrednictwa pracy funkcjonuje w Polsce od początku lat dziewięćdziesiątych, kiedy to przełamano monopol publicznych służb zatrudnienia w tym zakresie. Obejmuje on agencje pośrednictwa pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, agencje pośrednictwa pracy zagranicą, agencje doradztwa personalnego, poradnictwo zawodowe i agencje pracy tymczasowej. W lipcu 2004 r. liczba niepublicznych agencji zatrudnienia wynosiła 976, w tym 483 agencji pośrednictwa pracy, 295 agencji doradztwa personalnego i 198 agencji pracy tymczasowej. Lata dziewięćdziesiąte to okres rozwoju agencji pośrednictwa, znajdujący odzwierciedlenie w przyroście liczby osób znajdujących pracę dzięki tym agencjom (patrz wykres 1). Pogorszenie się sytuacji na rynku pracy, a co za tym idzie wydłużenie przeciętnego okresu poszukiwania pracy, pociągnęło za sobą spadek tych wielkości i ich jedynie nieznaczny wzrost od 2000 roku. Jednak w latach 2002 i 2003 istotnie więcej osób znalazło zatrudnienie zagranicą, dzięki firmom pośrednictwa pracy, co odzwierciedla zarówno czynniki podażowe – wzrost skłonności do podjęcia pracy za granicą w obliczu wysokiego bezrobocia w kraju – jak i popytowe – rozwój pośrednictwa.

Nowe uregulowania prawne, mające na celu rozwój tego sektora, wprowadziła ustawa z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zdefiniowanie niepublicznych agencji zatrudnienia jako instytucji zobligowanych do partycypowania w polityce rynku pracy prowadzonej przez służby publiczne (dalej (PSZ) otwiera drzwi do przekazywania im części zadań dotychczas leżących w gestii PSZ. Kontraktowanie tych usług podmiotom prywatnym może zwiększyć spektrum usług PSZ i ich adresowanie do odmiennych grup użytkowników. W rezultacie prywatne agencje zatrudnienia pełnić mogą rolę komplementarną względem służb publicznych, co wpisuje się w tendencje obserwowane w innych państwach UE.

Ogłoszenia o pracę w województwie zachodniopomorskim, jak wynika z analiz **portalu pracuj.pl** kształtują się na poziomie 4,3 % wszystkich ogłoszeń (tabela 1). Oznacza to, że województwo zachodniopomorskie pod względem ofert pracy plasuje się mniej więcej w połowie rankingu największej ilości ofert pracy. Zdecydowanym liderem w liczbie

zamieszczanych ofert pracy jest województwo mazowieckie, które oferuje blisko 20% wszystkich ofert pracy w Polsce. Najgorzej wypada województwo podlaskie – 3,6% ofert.

Tabela 1. Procentowy udział ofert pracy w portalu pracuj.pl na dane województwa w roku 2005

WOJEWÓDZTWA	Liczba ofert	% OFERT
mazowieckie	8945	19,8%
śląskie	3918	8,7%
dolnośląskie	3441	7,6%
wielkopolskie	3430	7,6%
małopolskie	2931	6,5%
pomorskie	2522	5,6%
łódzkie	2478	5,5%
kujawsko-pomorskie	2046	4,5%
zachodniopomorskie	1922	4,3%
warmińsko-mazurskie	1820	4,0%
lubelskie	1771	3,9%
lubuskie	1744	3,9%
podkarpackie	1688	3,7%
świętokrzyskie	1685	3,7%
opolskie	1677	3,7%
podlaskie	1627	3,6%
zagranica	1530	3,4%

Źródło: pracuj.pl

Udział ogłoszeń w województwie zachodniopomorskim, w pierwszych trzech kwartałach roku 2006, jest nieznacznie mniejszy w porównaniu do całego roku 2005. Jednak zmiana ta jest niewielka i wynosi około 1%.

Tabela 2. Procentowy udział ofert pracy w portalu pracuj.pl dla województwa zachodniopomorskiego w roku 2005 i pierwszych trzech kwartałach 2006

	2005	Liczba ofert	I kwartał 2006	Liczba ofert	II kwartał 2006	Liczba ofert	II kwartał 2006	Liczba ofert
zachodniopomorskie	4,3%	1922	3,0%	672	3,1%	952	3,2%	1015

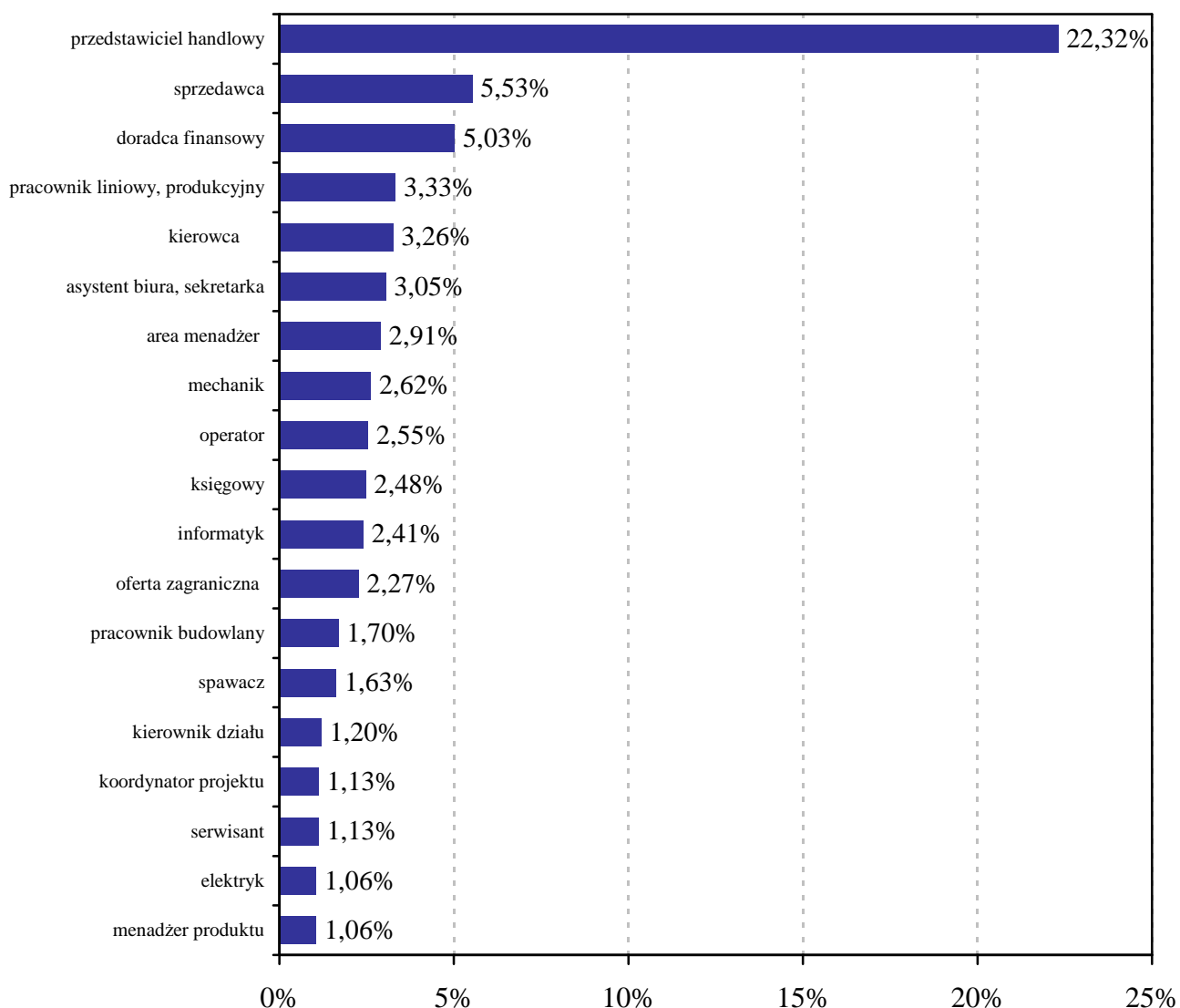
Źródło: pracuj.pl

Przy porównaniu liczby ofert w województwie zachodniopomorskim w pierwszych trzech kwartałach 2006 roku, zauważyć można wzrost, co kwartał liczby ogłoszeń, jednak nie powoduje to dużego zwiększenia udziału liczby zamieszczanych ofert pracy w stosunku do całości ogłoszeń, ponieważ większa ilość propozycji pracy jest zjawiskiem ogólnopolskim.

Charakterystyka ogłoszeń o pracę publikowanych poza publicznymi służbami zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim

Dokładna analiza publikowanych ogłoszeń o pracę poza publicznymi służbami zatrudnienia pozwoliła na wyodrębnienie około 120 różnych specjalności i zawodów, na które wystąpiło zapotrzebowanie w województwie zachodniopomorskim. Wykres 2 pokazuje profesje, na które popyt przekracza 1%. Jak wynika z prezentowanego wykresu, najbardziej poszukiwanym zawodem w województwie zachodniopomorskim jest „przedstawiciel handlowy”.

Wykres 2. Lista zawodów najbardziej poszukiwanych w województwie zachodniopomorskim (N = 1663)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych niepublicznych ofert pracy

10

W mniejszym stopniu niż na „przedstawiciela handlowego”, ale również wysokie, jest zapotrzebowanie na sprzedawców, doradców finansowych oraz zwykłych pracowników liniowych. Nieco mniejsze zapotrzebowanie jest na kierowców i asystentów biura oraz sekretarki.

Duży deficyt przedstawicieli handlowych na rynku pracy wynikać może z faktu, iż usługi i sprzedaż są najszybciej rozwijającą się branżą, dlatego też potrzebują one nowych pracowników. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego produkcja i sprzedaż wzrosła w porównaniu z ubiegłym rokiem o 9,8%.³ Drugim czynnikiem, który powodować może wzrost zapotrzebowania na przedstawicieli handlowych, jest duża rotacja na tym stanowisku pracy. Jest to stanowisko oparte na nienormowanym czasie pracy, częstych podróżach, dużym zaangażowaniu, premiowym systemie wynagradzania co powoduje, że średni staż pracy w danej firmie wynosi 2-3 lata.

Zapotrzebowanie na sprzedawców i doradców finansowych, wynika z faktu, podobnie jak w przypadku przedstawicieli handlowych, wzrostu produkcji i sprzedaży. Zapotrzebowanie na doradców finansowych ma związek, z większą dostępnością kredytów hipotecznych, a tym samym, ze wzrostem popytu na mieszkania⁴. Nie bez znaczenia jest również wzrost zainteresowania nowoczesnymi formami inwestowania np. w fundusze inwestycyjne.

W województwie zachodniopomorskim poszukiwani są także pracownicy liniowi, kierowcy, asystenci i sekretarki. Przyczynę braku na rynku tych profesji tłumaczyć można migracją zarobkową. Możliwość wyjazdu zagranicę i wykonywanie jednego z wyżej wymienionych zawodów jest bardziej opłacalne w Wielkiej Brytanii czy Irlandii niż w Polsce.

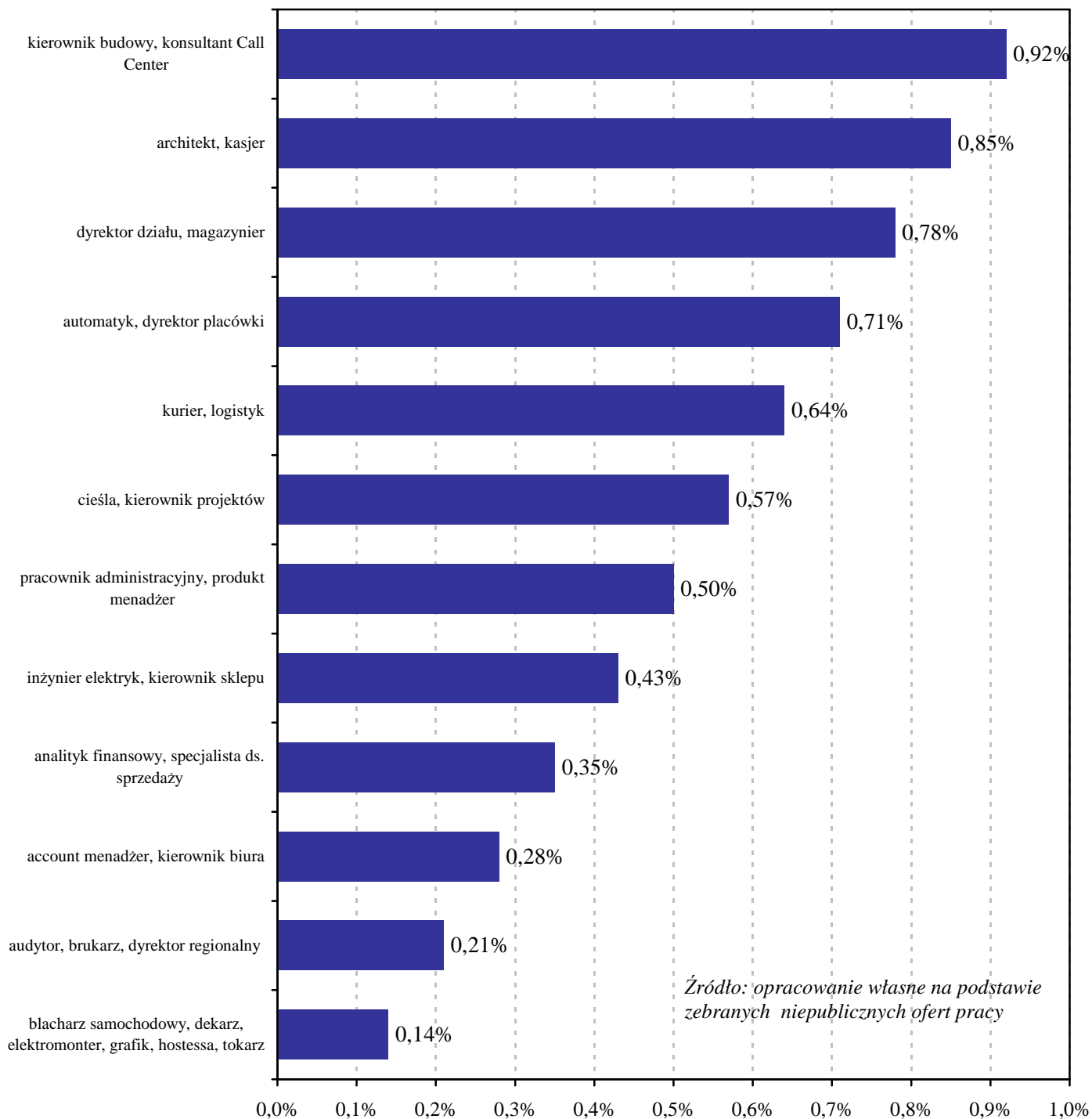
Najmniej poszukiwane są takie zawody jak: blacharz samochodowy, dekarz, elektromonter, grafik, hostessa, zbrojarz, toromistrz, tokarz. Wszystkie te zawody charakteryzują się zapotrzebowaniem poniżej 0,2%. Nie oznacza to oczywiście, że pracownicy w/w profesji nie są na zachodniopomorskim rynku pracy potrzebne. Wskazuje to

³ Główny Urząd Statystyczny

⁴ NBP – *sytuacja na rynku kredytowym IV kwartał 2006*

jedynie, że funkcjonują one w bardzo małym stopniu lub w ogóle w niepublicznym rynku pośrednictwa pracy w województwie zachodniopomorskim. Poszukiwaniem tej kategorii pracowników najczęściej zajmują się Powiatowe Urzędy Pracy.

* Wykres 3. Lista zawodów najmniej poszukiwanych w województwie zachodniopomorskim

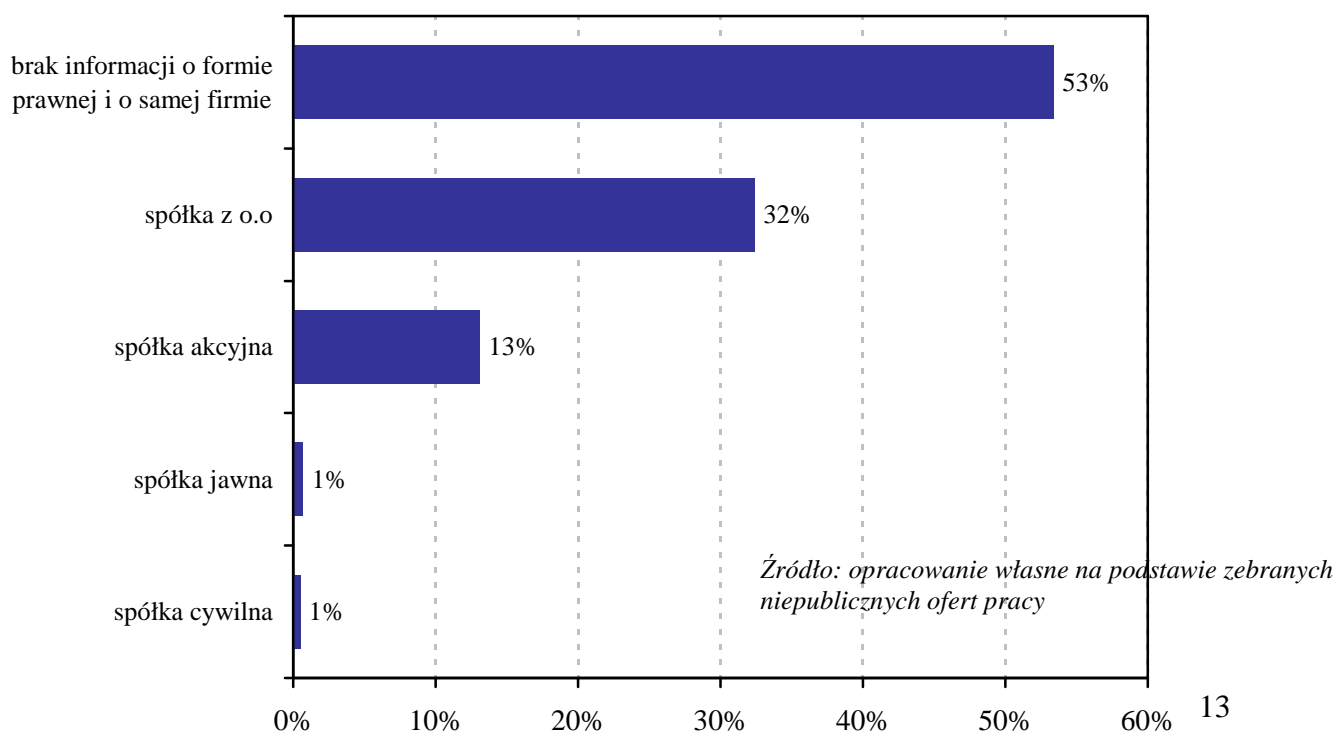
* Niektóre zawody są traktowane jako jedna seria danych (np. architekt, kasjer) ponieważ oferty na te stanowiska mają taką samą wartość procentową.

W województwie zachodniopomorskim na pozostałe specjalności jest minimalne zapotrzebowanie. Wynikać to może z dwóch przyczyn, nie powstają nowe miejsca pracy wymagające tych specjalności, a co za tym idzie nie ma zapotrzebowania na usługi i produkty świadczone przez pracowników reprezentujących omawiane zawody, lub też obecna liczba osób pracujących w najmniej poszukiwanych zawodach w zupełności zaspokaja potrzeby w zakresie oferowanych przez siebie usług i produktów.

Charakterystyka formy prawnej firm korzystających z niepublicznych służb zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim.

Analiza ogłoszeń o pracę oferowanych poza publicznymi służbami zatrudnienia pod względem formy prawnej firm, które z tego typu pośrednictwa pracy korzystają pokazuje, że ponad połowa firm nie ujawnia swojej formy prawnej. Wynika to z obawy przez konkurencją, która mogłaby poznać plany i kondycję firmy. Rozpoczęcie rekrutacji na określone stanowisko w danym regionie może oznaczać reorganizację działu, placówki lub też rozpoczęcie ekspansji na dany teren. Tego typu ogłoszenia konstruowane są w sposób pozwalający na przedstawienie stanowiska oraz branży (w wielu przypadkach i ta informacja nie jest podawana), bez podania nazwy firmy, a co za tym idzie jej formy prawnej.

Wykres 4. Forma prawna firm korzystających z niepublicznych służb zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim (N = 1663)

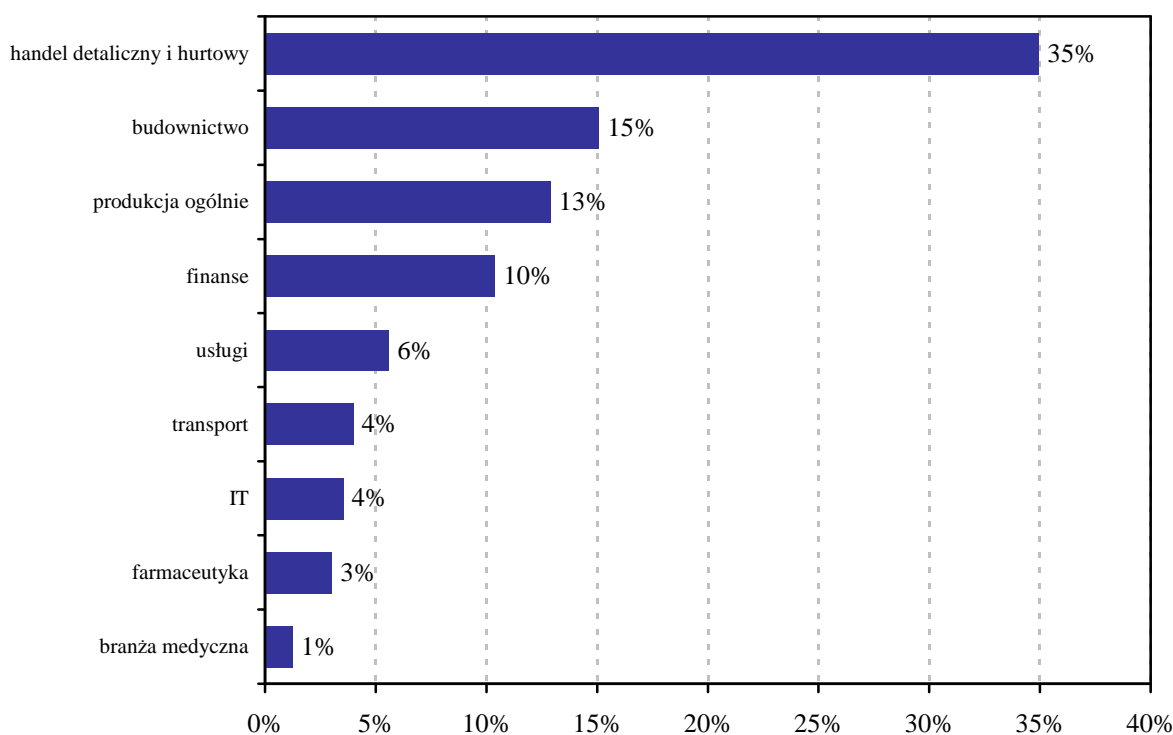

Pomijając ogłoszenia z nieujawnioną formą prawną firmy, najczęściej ogłaszają się zamieszczają przedsiębiorstwa będące spółkami z ograniczoną odpowiedzialnością (32%) oraz spółki akcyjne (13%).

Najmniej ogłoszeń oferowanych jest przez spółki jawne i cywilne. Są to z reguły małe, jedno-, lub kilkuosobowe firmy, których nie stać na poniesienie kosztów związanych z rekrutacją pracownika poprzez niepubliczne służby zatrudnienia. Można założyć, na podstawie dwóch czynników: treści ogłoszenia („międzynarodowy koncern”, „lider w branży”, „duża spółka, poszukuje na stanowisko”) oraz powodów ukrycia tej informacji, że większość ofert firm, które nie ujawniają swojej formy prawnej to firmy, które są spółkami z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółkami akcyjnymi.

Charakterystyka branży firm korzystających z niepublicznych służb zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim

Wykres 5. Działy gospodarki, które oferują największą ilość ogłoszeń o pracę w województwie zachodniopomorskim (N = 1663)

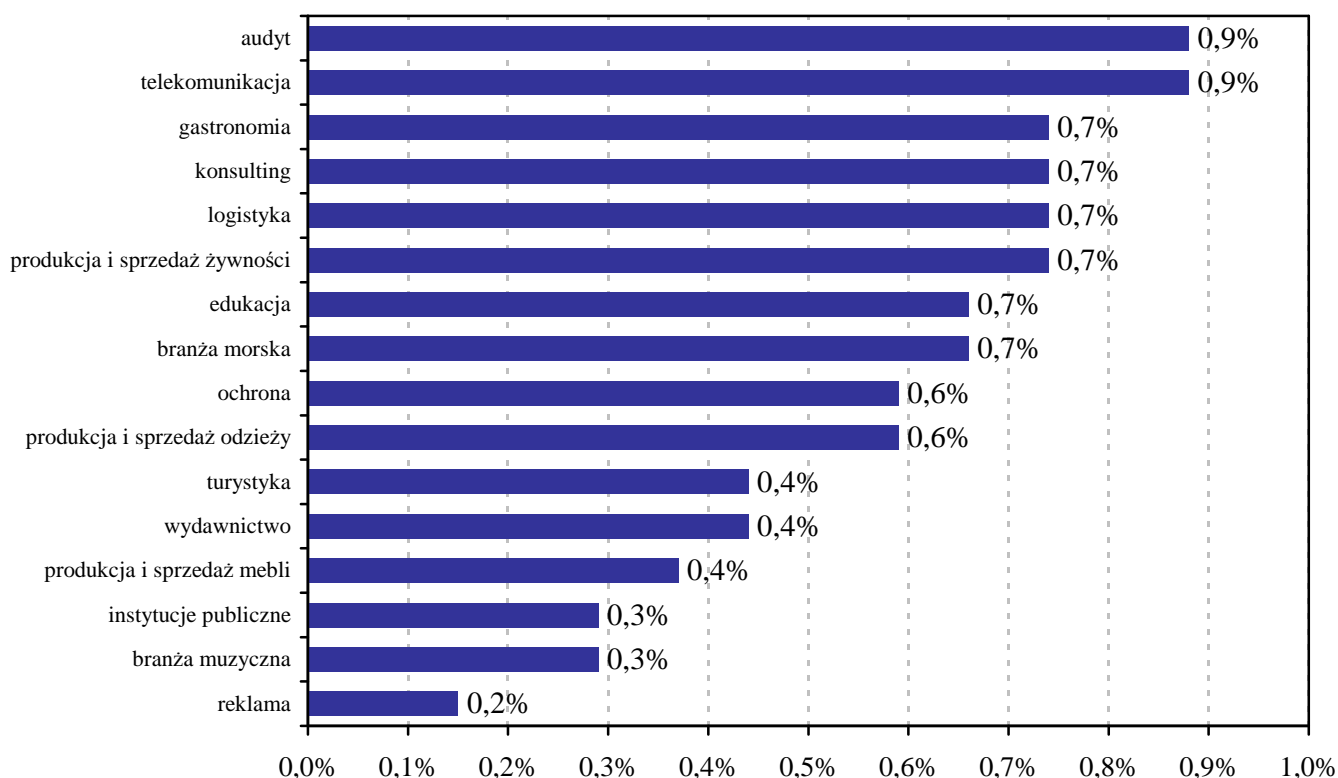
Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych niepublicznych ofert pracy

Analiza działów gospodarki wyodrębniła 27 branż, w których poszukiwane są osoby do pracy w województwie zachodniopomorskim.

Dział gospodarki, do którego najczęściej rekrutuje się pracowników to handel zarówno detaliczny jak i hurtowy. Te branże stanowią to 35% wszystkich pozostałych. Duże zapotrzebowanie na pracowników jest również w branży budowlanej (15%).

W województwie zachodniopomorskim potrzebne są również osoby do branży produkcyjnej oraz finansowej. Powodem takiego stanu rzeczy jest wspomniany wcześniej wzrost sprzedaży usług i towarów oraz migracja zarobkowa, której skutki są odczuwane przede wszystkim w budownictwie.

Wykres 6. Działy gospodarki, które oferują najmniejszą ilość ogłoszeń o pracę w województwie zachodniopomorskim (N = 1663)

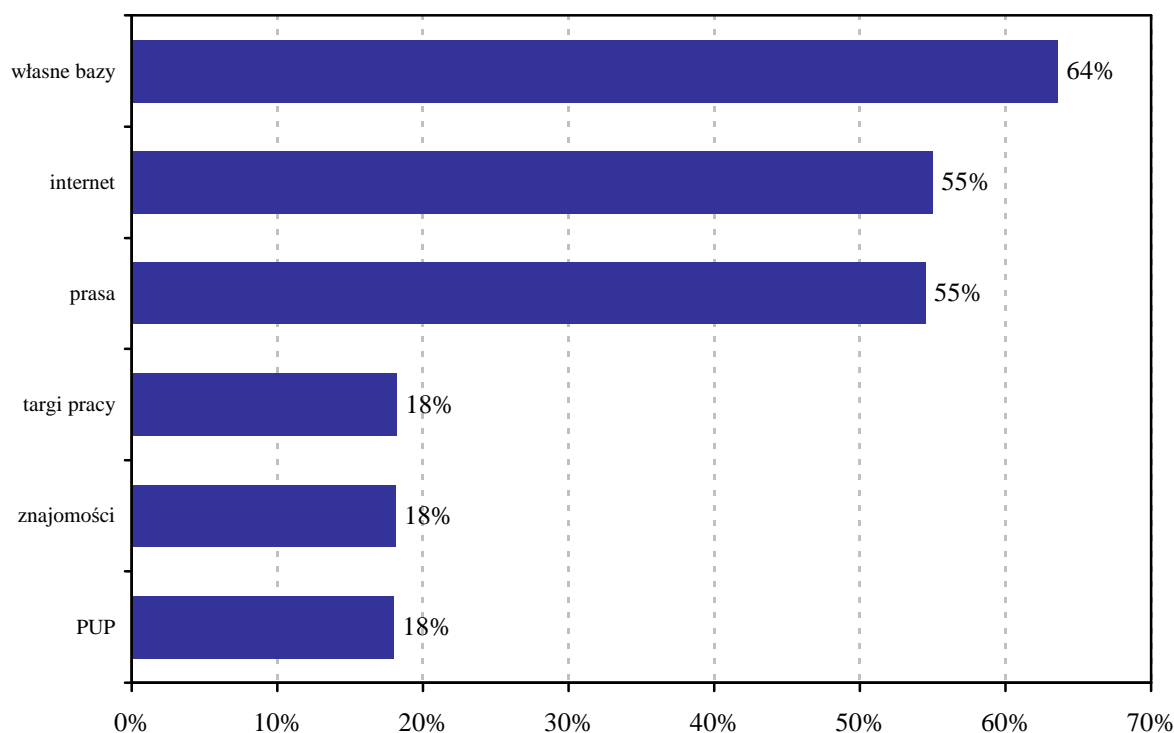
Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych niepublicznych ofert pracy

Najmniejszy popyt na pracowników wykazuje branża reklamowa (02%), branża muzyczna oraz instytucje publiczne (0,3%).

Warto zaznaczyć, że z analizy wynika, że 61% firm szukających pracowników, realizuje to zadanie samodzielnie, a 39% deleguje proces rekrutacyjny na firmy zajmujące się pośrednictwem zawodowym

Formy dotarcia do pracowników przez niepubliczne służby zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim.

Wykres 7. Sposoby dotarcia do pracowników stosowane przez niepubliczne służby zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim (N = 27)

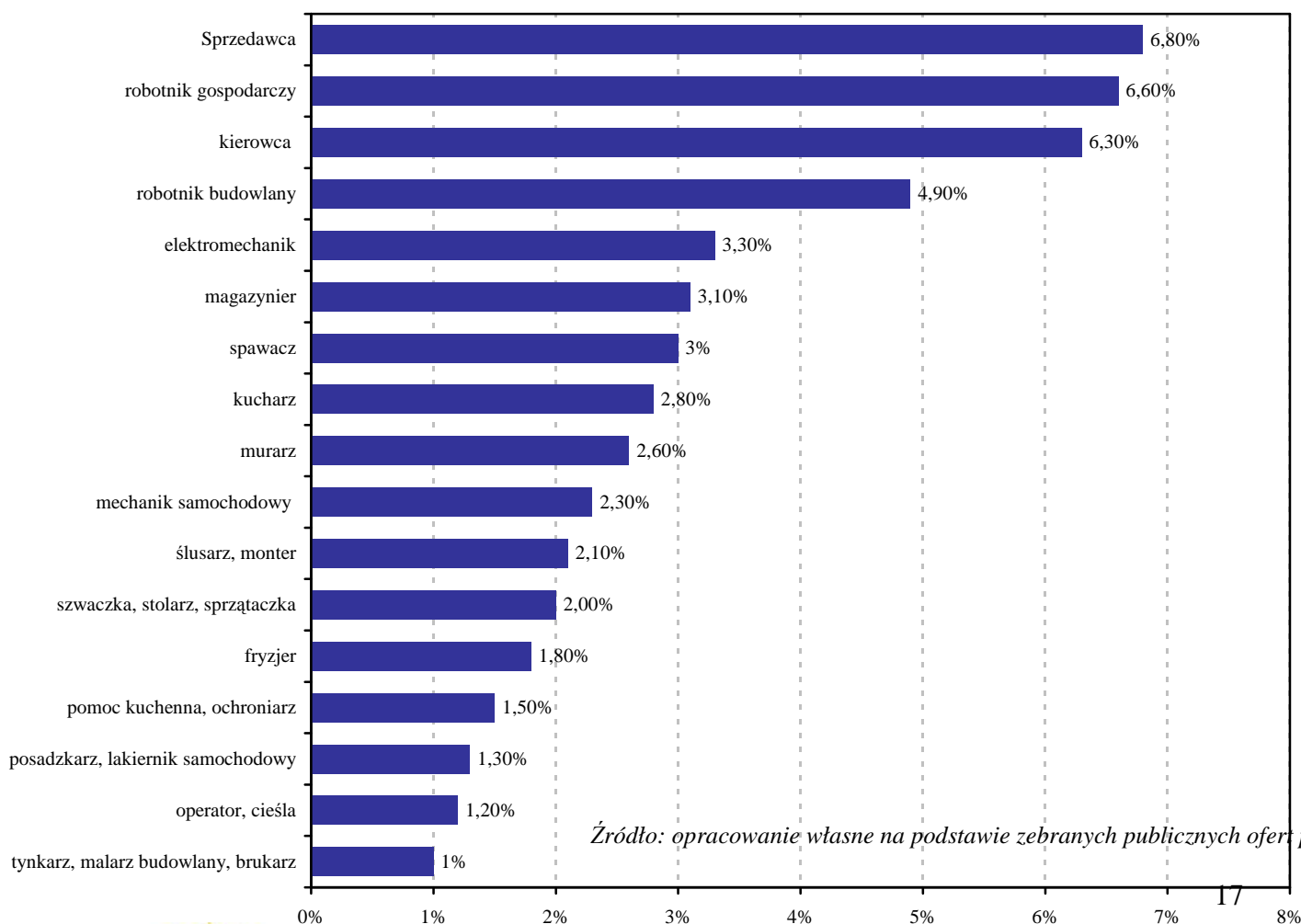
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania CATI

Formy dotarcia do potencjalnych pracowników stosowane przez niepubliczne pośrednictwo pracy nie są zaskakujące. Większość z nich opiera się na tworzonych przez siebie, własnych bazach kandydatów. Tą formę stosuje blisko 63,3% firm pośredniczących w poszukiwaniu pracowników. Równie często wykorzystywane są takie źródła jak ogłoszenia internetowe czy prasowe. Najmniej wykorzystywaną formą poszukiwania pracowników jest korzystanie z usług Powiatowych Urzędów Pracy oraz wykorzystywanie prywatnych kontaktów, znajomości.

Charakterystyka ogłoszeń zamieszczanych w publicznych służbach zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim.

Analiza ogłoszeń o pracę oferowanych przez publiczne służby zatrudnienia pozwoliła na wyodrębnienie około 80 różnych zawodów.

Wykres 8. Zawody i specjalności najczęściej poszukiwane poprzez publiczne służby zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim (N = 943)

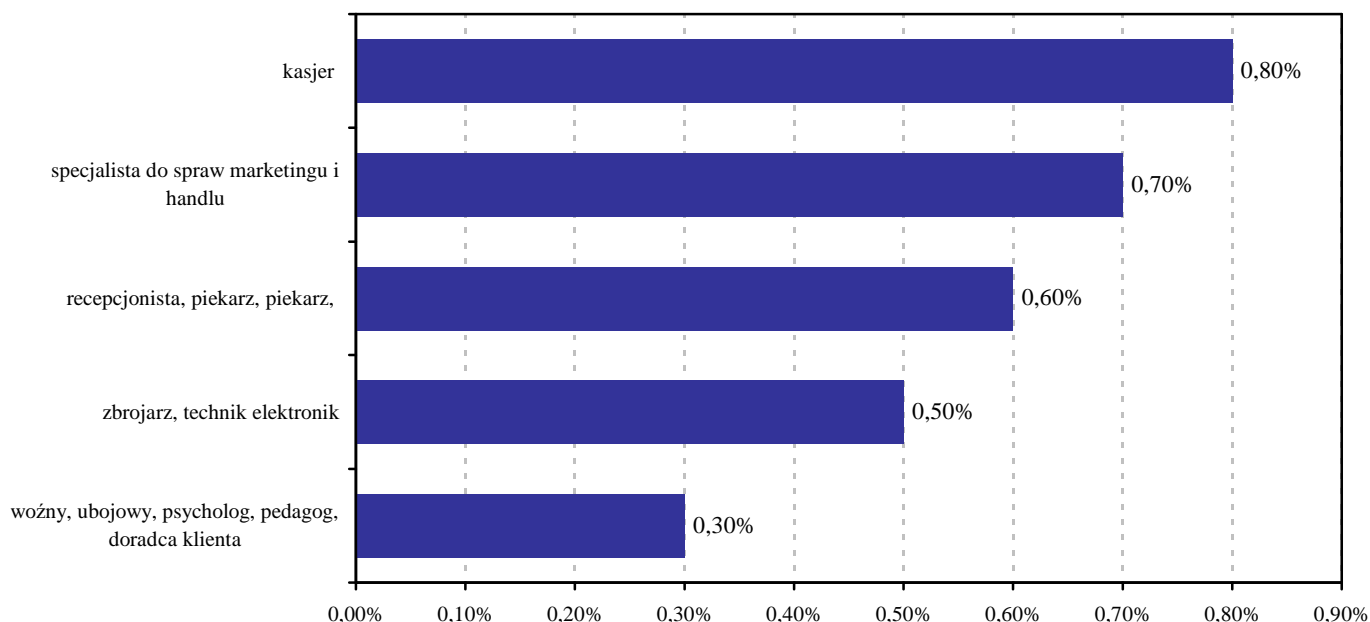
Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych publicznych ofert pracy

W ogłoszeniach funkcjonujących w publicznym pośrednictwie pracy nie ma zdecydowanego lidera wśród zawodów, jak to miało miejsce w ogłoszeniach funkcjonujących w pośrednictwie niepublicznym. Powiatowe Urzędy Pracy najczęściej szukają sprzedawców, i robotników gospodarczych, odpowiednio 6,8% i 6,6% całości ogłoszeń. Wykazują również zapotrzebowanie na kierowców (6,3%) i elektromechaników (4,9%). Zwrócić należy szczególną uwagę, iż publiczne pośrednictwo nie poszukuje pracowników posiadających wysokie kwalifikacje. Nie są poszukiwane osoby na stanowiska kierownicze, dyrektorskie. Zdecydowaną przewagę mają specjalności zawodowe nie wymagające wykształcenia wyższego.

Przyczyną takiego stanu rzeczy, jest kilka czynników. Po pierwsze należy uznać, że w opinii pracodawców publiczna służba zatrudnienia nie jest przygotowana do prowadzenia, czasami bardzo złożonych, projektów rekrutacyjnych, pozwalających na wszechstronną ocenę kandydata do pracy. Po drugie, osoby szukające pracy na stanowisku wymagającym wykwalifikowanej wiedzy i dużego doświadczenia, nie zgłaszają się do Powiatowych Urzędów Pracy, twierdząc, że poprzez ten kanał poszukiwania pracy, nie są w stanie znaleźć odpowiedniego pracodawcy. W wielu przypadkach wpisanie do rejestru bezrobotnych jest powodem do wstydu.

Dlatego też publiczne służby zatrudnienia selekcionują z rynku pracy osoby, które nie są w stanie samodzielnie poszukać pracy, posiadają jedynie umiejętności zawodowe. To z kolei prowadzi do sytuacji, w której do Powiatowych Urzędów Pracy zgłaszają się pracodawcy szukający tylko i wyłącznie tego typu pracowników. Cały proces wówczas się zamyka.

Wykres 9. Zawody i specjalności najmniej poszukiwane poprzez publiczne służby zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim (N = 943)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych publicznych ofert pracy

Ogłoszenia na wyższe stanowiska kierownicze i doradcze wymagające lepszych kwalifikacji od pracownika są oferowane przez niepubliczną służbę zatrudniania np. specjalista ds. marketingu, psycholog, ale stanowią one bardzo mały procent w stosunku do wszystkich ofert, poniżej 1%.

Oferty funkcjonujące wyłącznie w sektorze niepublicznego pośrednictwa pracy.

Tabela 3. Oferty pracy występujące wyłącznie w niepublicznych służbach zatrudnienia

doradca finansowy	5,03%	kierownik zmiany	0,28%
asystent biura, sekretarka	3,19%	konsultant ds. sprzedaży	0,28%
area menadżer	2,91%	kucharz	0,28%
mechanik	2,62%	prezes	0,28%
informatyk	2,41%	rzeźnik	0,28%
oferta zagraniczna	2,27%	sortowacz	0,28%
pracownik budowlany	1,70%	stolarz	0,28%
spawacz	1,63%	audytor	0,21%
kierownik działu	1,20%	agent ubezpieczeniowy	0,21%
koordynator projektu	1,13%	dyrektor regionalny	0,21%
serwisant	1,13%	elektronik	0,21%
elektryk	1,06%	kierownik drogerii	0,21%
menadżer produktu	1,06%	makler nieruchomości	0,21%
kierownik budowy	0,92%	mistrz produkcji	0,21%
konsultant Call Center	0,92%	prezenter / trener	0,21%
architekt	0,85%	projekt menadżer	0,21%
kontroler jakości	0,85%	technolog	0,21%
dyrektor działu	0,78%	elektromonter	0,14%
automatyk	0,71%	grafik	0,14%
dyrektor placówki	0,71%	hostessa	0,14%
malarz	0,71%	instalator	0,14%
kierownik oddziału	0,64%	kierownik kontraktów	0,14%
kurier	0,64%	Kierownik Oddziału	0,14%
logistyk	0,64%	kierownik robót	0,14%
regionalny kierownik sprzedaży	0,64%	kierownika budowy	0,14%
zastępca kierownika	0,64%	kontroler finansowy	0,14%
kierownik projektów	0,57%	kosztorysant	0,14%
pracownik Administracyjny	0,50%	młodszy specjalista ds. likwidacji szkód	0,14%
produkt menadżer	0,50%	rzeczoznawca	0,14%
specjalista ds. sprzedaży	0,50%	specjalista ds. kontroli wewnętrznej	0,14%
inżynier elektryk	0,43%	specjalista ds. Obsługi Klienta	0,14%
kierownik sklepu	0,43%	specjalista ds. Zakupów	0,14%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych publicznych ofert pracy

merchandise	0,43%	specjalista ds. sieci zewnętrznych	0,14%
analityk finansowy	0,35%	specjalista/-ka ds. zarządzania jakością	0,14%
hydraulik	0,35%	specjalista ds. przygotowania produkcji	0,14%
inżynier budowlanicy	0,35%	szklarz	0,14%
projektant	0,35%	tokarz	0,14%
specjalista ds. sprzedaży	0,35%	toromistrz	0,14%
account menadżer	0,28%	windykator terenowy	0,14%
brygadzista	0,28%	inżynier produkcji	0,14%
frezer	0,28%	zbrojarz	0,14%
kierownik produkcji	0,28%		

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych niepublicznych ofert pracy

Tabela 3 prezentuje oferty pracy oferowane wyłącznie przez niepubliczne pośrednictwo pracy. Oferty dowodzą, że niepubliczne pośrednictwo pracy w 70% poszukuje pracowników dobrze wykształconych, posiadających doświadczenie w branży, znających języki, tj. menadżerów, specjalistów, kierowników.

W niepublicznym sektorze pośrednictwa pracy funkcjonują również oferty pracy na stanowiska typowo zawodowe, np. frezer, tokarz, szklarz, ale stanowią one niewielki odsetek wszystkich ofert pracy.

Taki stan rzeczy oznaczać może, że publiczne służby zatrudnienia nie są w stanie przeprowadzić pożądanego przez firmy poszukujące wysoko wykwalifikowanych pracowników, procesu rekrutacyjnego, który w zależności od rodzaju stanowiska może trwać czasami około 2-3 miesięcy oraz mieć kilka etapów.

Tabela 4. Porównanie ofert pracy występujących w publicznych i niepublicznych służbach zatrudnienia

oferty niepubliczne		oferty publiczne	
blacharz samochodowy	0,14%	blacharz samochodowy	0,7%
brukarz	0,21%	brukarz	1,0%
cieśla	0,57%	cieśla	1,2%
dekarz	0,14%	dekarz	1,5%
elektromechanik	0,35%	elektromechanik	3,3%
kasjer	0,85%	kasjer handlowy	0,8%
kierowca	3,26%	kierowca	6,3%
kierownik biura	0,28%	kierownik biura	1,0%
konserwator	0,50%	konserwator budynków	0,5%
kosmetyczka	0,21%	kosmetyczka-manikiurzystka	0,7%
księgowy	2,48%	księgowy	2,3%
magazynier	0,78%	magazynier	3,1%
monter	0,92%	monter	2,1%
murarz	0,78%	murarz	2,6%
ochroniarz	0,64%	ochroniarz	1,5%
operator	2,55%	operator	1,2%
pracownik liniowy, produkcyjny	3,33%	Pracownik produkcyjny	0,5%
przedstawiciel handlowy	22,32%	przedstawiciel handlowy	3,0%
specjalista ds. marketingu	0,43%	specjalista do spraw marketingu i handlu	0,7%
sprzedawca	5,53%	sprzedawca	6,8%
ślusarz	0,57%	ślusarz	2,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych publicznych ofert pracy

Tabela 4 pokazuje oferty pracy, które są oferowane zarówno przez publiczne, jak i niepubliczne służby zatrudnienia. W niektórych profesjach różnica udziału procentowego w całości ogłoszeń jest znaczna (przedstawiciel handlowy – niepubliczne 22,32%, publiczne 3,0%). W innych (sprzedawca – niepubliczne 5,53%, publiczne 6,8%). Należy zwrócić uwagę

na to, że – pomijając zawody takie jak przedstawiciel, specjalista ds. marketingu czy księgowy – oferty publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia pokrywają się w sektorze specjalności zawodowych, profesji i zawodów nie wymagających wyższego wykształcenia i wykwalifikowanych umiejętności. *

Tabela 5. Oferty pracy występujące wyłącznie w publicznych służbach zatrudnienia *

robotnik gospodarczy	6,6%	technik elektronik	0,5%
robotnik budowlany	4,9%	zbrojarz	0,5%
spawacz	3,0%	asystent rachunkowości	0,3%
kucharz	2,8%	barman	0,3%
pracownik biurowy	2,8%	betoniarz	0,3%
mechanik samochodowy	2,3%	blacharz fasadowy	0,3%
sprzątaczką	2,0%	doradca klienta	0,3%
stolarz	2,0%	dozorca	0,3%
szwaczka	2,0%	drukarz sitodrukowy	0,3%
fryzjer	1,8%	gospodarz domu	0,3%
kelner	1,6%	instalator	0,3%
pomoc kuchenna	1,5%	instruktor amatorskiego ruchu artystycznego	0,3%
lakiernik samochodowy	1,3%	instruktor nauki jazdy	0,3%
posadzkarz	1,3%	muzyk	0,3%
przetwórcą ryb	1,2%	opiekun w Domu Pomocy Społecznej	0,3%
malarz budowlany	1,0%	palacz kotłów c.o. gazowych	0,3%
pielęgniarka	1,0%	pedagog	0,3%
technik budownictwa	1,0%	piłarz	0,3%
tynkarz	1,0%	pokojowa	0,3%
inżynier mechanik	0,7%	pomoc stolarza	0,3%
piekarz	0,7%	prasowaczka	0,3%
recepjonista	0,7%	psycholog	0,3%
florysta	0,5%	technik geodeta	0,3%
nauczyciel języka obcego	0,5%	technik informatyk	0,3%
portier	0,5%	tokarz	0,3%
rozbieracz-wykrawacz	0,5%	ubojowy	0,3%
spedytor	0,5%	woźny	0,3%
tapicer	0,5%		

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych ogłoszeń publicznych ofert pracy

* Dla ofert publicznych obowiązuje ściśle sprecyzowana i wąska klasyfikacja zawodów i specjalności opracowana przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, która to klasyfikacja nie obowiązuje w pośrednictwie niepublicznym, gdyż w tym wypadku pracodawca samodzielnie kreuje nazwę specjalności i zawodu.

Jak wynika z tabeli 4 ogłoszenia funkcjonujące tylko i wyłącznie w sektorze publicznego pośrednictwa pracy, dotyczą przede wszystkim zawodów wymagających jedynie wykształcenia zawodowego lub technicznego. Takie stanowiska stanowią około 70% wszystkich oferowanych zawodów. Ogłoszenia dla osób z wykształceniem wyższym i dużym doświadczeniem zawodowym stanowią bardzo mały odsetek wszystkich ogłoszeń (pedagog, psycholog 0,3%). Potwierdzać to może tezę o rozgraniczeniu ofert pracy pomiędzy publiczną i niepubliczną służbą zatrudnienia. Pierwsza z nich oferuje pracę dla osób z wykształceniem zawodowym technicznym, druga – oferuje stanowiska wymagające wykształcenia wyższego oraz doświadczenia.

Podsumowanie

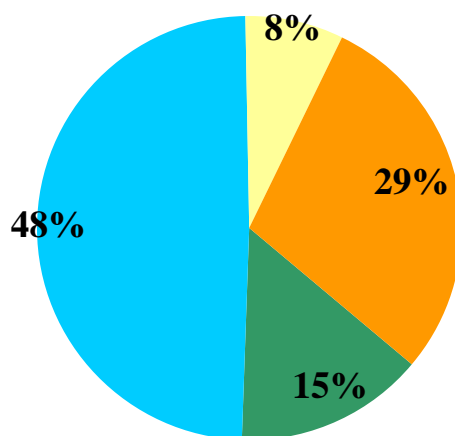
- W województwie zachodniopomorskim, w niepublicznym pośrednictwie pracy, najczęściej poszukiwanym pracownikiem jest przedstawiciel handlowy (21% wszystkich ogłoszeń), sprzedawca, doradca finansowy, pracownik liniowy, kierowca.
- Najmniej poszukiwane specjalności, w niepublicznym pośrednictwie pracy, to: blacharz samochodowy, dekarz, elektromonter, grafik, hostessa, tokarz.
- Ponad połowa firm korzystających z niepublicznego pośrednictwa pracy nie informuje potencjalnych pracowników o swojej nazwie i strukturze prawnej.
- Działem gospodarki, w którym istnieje największe zapotrzebowanie na pracowników jest: handel hurtowy i detaliczny (35%). Tuż za tą branżą plasują się budownictwo (15%) i produkcja (13%).
- Na podstawie analizy ogłoszeń o pracę nie udało się ustalić wielkości firmy dającej ogłoszenie.
- Branża, która w najmniejszym stopniu poszukuje pracowników, to reklama (0,2%), branża muzyczna, (0,3%) instytucje publiczne (0,3%).
- Własne bazy kandydatów (63%) to najczęstsze źródło poszukiwania pracowników dla swoich klientów przez niepubliczne służby zatrudnienia. Jako źródło pozyskiwania pracowników niepubliczne służby wykorzystują również internet (55%) i prasę (55%).
- W publicznych służbach zatrudnienia, największe jest zapotrzebowanie na: sprzedawców (6,8%), robotników gospodarczych (6,6%), kierowców (6,3%).
- Oferty pracy funkcjonujące wyłącznie w publicznym sektorze zatrudnienia dotyczą specjalności zawodowych, nie wymagających wyższego wykształcenia np. robotnik gospodarczy, robotnik budowlany, spawacz, kucharz.

Metodologia badania

Proces badawczy trwał od 16 października do 06 listopada 2006 r. Celem badania było poznanie, opisanie i zdiagnozowanie struktury niepublicznego pośrednictwa pracy, a w szczególności ofert pracy dotyczących konkretnych stanowisk w województwie zachodniopomorskim, umieszczanych w portalach internetowych oraz prasie. Do analizy włączone zostały również oferty pracy oferowane przez firmy i instytucje doradztwa personalnego, których zasięg dotyczy badanego województwa.

Wyniki zostały przygotowane w oparciu o dane z portali internetowych zajmujących się rekrutacją: jobpilot.pl, pracuj.pl, dodatków „Praca” do lokalnego wydania „Gazety Wyborczej”, „Kuriera Szczecińskiego”, „Głosu Pomorza” oraz Akademickich Biur Karier. Do analiz włączono również oferty pracy oferowane przez Powiatowe Urzędy Pracy w województwie zachodniopomorskim, w celu porównania publicznego i niepublicznego pośrednictwa pracy.

Wykres 10. Rozkład źródeł ogłoszeń o pracę (N = 1663)

- bezpośrednio ogłoszenia internetowe firm
- bezpośrednio ogłoszenia prasowe firm
- ogłoszenia internetowe poprzez niepubliczne pośrednictwo
- ogłoszenia prasowe poprzez niepubliczne pośrednictwo

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych publicznych ofert pracy

Próba N = 1663 to ogłoszenia o pracę niepublicznych służb zatrudnienia. W celu porównawczym wykorzystano również próbę N = 943 ofert pracy oferowanych przez publiczne służby zatrudnienia w czasie równoległym.

W badaniu wykorzystano również publikacje dotyczące rynku pracy i pośrednictwa pracy przygotowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej oraz dane i raporty Głównego Urzędu Statystycznego.

W badaniu nie wykorzystano jako źródła Wydziału Kontroli Legalności Zatrudnienia oraz Państwowej Inspekcji Pracy ponieważ w/w instytucje nie publikują i nie udostępniają żadnych informacji na poddany analizie temat.

W celu wsparcia analiz przeprowadzono również krótki, telefoniczny wywiad kwestionariuszowy (na próbie N=27) wśród firm zajmujących się rekrutacją działających na obszarze województwa zachodniopomorskiego. Próba zrealizowanego badania stanowi 31% populacji zarejestrowanych firm, znajdujących się w Krajowym Rejestrze Zatrudnienia, których obszar działania dotyczy województwa zachodniopomorskiego.

Metodologia badania oparta była na analizie zastanych źródeł wtórnych oraz interpretacji wyników badania telefonicznego. W przypadku analizy ogłoszeń zastosowano techniki kontroli mające na celu wyeliminowanie ogłoszeń pojawiających się w tym samym czasie, dotyczących tego samego stanowiska, ale zamieszczanych w różnych źródłach. Kontrola polegała na porównaniu wprowadzanych ogłoszeń według kilku zmiennych (nazwa stanowiska, branża, pracodawca). Ponadto należy zaznaczyć, że wymieniony typ badania (*desk research*) nie wymaga nadzoru nad procesem zbierania danych, ponieważ zakłada się, że publikowane dane, w tym wypadku ogłoszenia o pracę, są przedstawiane przez wiarygodne i rzetelne instytucje. Analizę i interpretację wykonuje sam badacz.

W badaniu telefonicznym zastosowano standardowe techniki kontroli polegające na bezpośrednim nadzorze wykonywanego wywiadu kwestionariuszowego. Kontrola obejmowała 15% próby badawczej.

Ponadto raport końcowy z niniejszego badania został poddany ewaluacji przez niezależnego eksperta.

Załączniki

Kwestionariusz badania telefonicznego

Dzień Dobry. Nazywam się.....i dzwonię do Pana/i z Instytutu badania Opinii i Rynku Research International Pentor. Nasza firma realizuje badanie, którego celem jest poznanie struktury ofert pracy poza publicznymi służbami zatrudnienia W związku z tym będę wdzięczny(a) za wskazanie osoby znającej statystyki ofert pracy w Państwa firmie/instytucji która poświęci mi kilka minut czasu i udzielenie odpowiedzi na trzy pytania. Pragnę zastrzec, że Pana/i odpowiedzi na pytania ankiety są objęte całkowitą tajemnicą i będą prezentowane tylko i wyłącznie w formie zbiorczych zestawień statystycznych. Numer telefonu firmy, którą Pan/i reprezentuje wylosowaliśmy z książki telefonicznej.

1. W jaki sposób poszukują Państwo kandydatów do pracy dla swoich klientów?

Ankieter: nie odczytywać kafeerii, lecz zaznaczyć, które wymienił respondent lub dopisać takie, których nie ma.

ogłoszenia internetowe	1
ogłoszenia prasowe	2
własne bazy danych kandydatów, którzy sami zgłaszają się do instytucji	3
Targi Pracy	4
„Sieć znajomości”	5
telegazeta	6
publiczne instytucje rynku pracy (WUP, PUP)	7
inne, jakie?.....	8

2. Firmy, z jakich działów gospodarki najczęściej korzystają z Państwa usług w zakresie ofert pracy? Proszę wskazać 3 najczęściej zgłaszające się.

rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	1
rybactwo	2
górnictwo	3
przetwórstwo przemysłowe	4
wytwarzanie, zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	5
budownictwo	6
handel hurtowy i detaliczny (naprawa samochodów i art. użytku osobistego)	7
hotele i restauracje	8
transport, gospodarka magazynowa, łączność	9
pośrednictwo finansowe	10
obsługa nieruchomości	11
działalność gospodarcza pozostała (usługi)	12
administracja publiczna i obrona narodowa	13

edukacja	14
ochrona zdrowia i pomoc społeczna	15
działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna	16
gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	17

Pełna lista zawodów w niepublicznym pośrednictwie pracy

account menadżer	0,28%
adytor	0,21%
agent ubezpieczeniowy	0,21%
analityk finansowy	0,35%
architect	0,85%
area menadżer	2,91%
asystent biura, sekretarka	3,19%
automatyk	0,71%
blacharz samochodowy	0,14%
brukarz	0,21%
brygadzysta	0,28%
cieśla	0,57%
dekarz	0,14%
doradca finansowy	5,03%
dyrektor działu	0,78%
dyrektor placówki	0,71%
dyrektor regionalny	0,21%
elektomechanik	0,35%
elektromonter	0,14%
elektronik	0,21%
elektryk	1,06%
frezer	0,28%
grafik	0,14%
hostessa	0,14%
hydraulik	0,35%
informatyk	2,41%
instalator	0,14%
inżynier budowlaniec	0,35%
inżynier elektryk	0,43%
kasjer	0,85%
kierowca	3,26%
kierownik biura	0,28%
kierownik budowy	0,92%
kierownik drogerii	0,21%

kierownik działu		1,20%
kierownik kontraktów		0,14%
Kierownik oddziału		0,64%
kierownik produkcji		0,28%
kierownik projektów		0,57%
kierownik robót		0,14%
kierownik sklepu		0,43%
kierownik zmiany		0,28%
kierownik budowy		0,14%
Konserwator		0,35%
konsultant Call Center		0,92%
konsultant ds. sprzedaży		0,28%
kontrola jakości		0,85%
kontroler finansowy		0,14%
koordynator projektu		1,13%
kosmetyczka		0,21%
kosztorysant		0,14%
księgowy		2,48%
kucharz		0,28%
kurier		0,64%
logistyk		0,64%
magazynier		0,78%
makler nieruchomości		0,21%
malarz		0,71%
mechanik		2,62%
menadżer produktu		1,06%
merchandiser		0,43%
mężczyzna do działu produkcji		0,14%
mistrz produkcji		0,21%
Młodszy specjalista ds. likwidacji szkód majątkowych/komunikacyjnych		0,14%
monter		0,92%
murarz		0,78%
ochroniarz		0,64%
oferta zagraniczna		2,27%
operator		2,55%
plytkarz		0,14%
pracownik budowlany		0,28%
pracownik administracyjny		0,50%
pracownik budowlany		1,70%
pracownik liniowy, produkcyjny		3,33%
prezenter / trener		0,21%

prezes		0,28%
produkt menadżer		0,50%
project menadżer		0,21%
projektant		0,35%
przedstawiciel handlowy		22,32%
Regionalny Kierownik sprzedaży		0,64%
rzeczoznawca		0,14%
Rzeźnik		0,28%
serwisant		1,13%
ślusarz		0,57%
sortowacz		0,28%
spawacz		1,63%
specjalista ds. kontroli wewnętrznej		0,14%
specjalista ds. marketingu		0,43%
specjalista ds. obsługi klienta		0,14%
specjalista ds. sprzedaży		0,50%
specjalista ds. Zakupów		0,14%
specjalista ds. sieci zewnętrznych		0,14%
specjalista ds. sprzedaży		0,35%
specjalista/-ka ds. zarządzania jakością		0,14%
specjalista ds. przygotowania produkcji		0,14%
sprzedawca		5,53%
stolarz		0,28%
szklarz		0,14%
ślusarz		0,64%
technolog		0,21%
tokarz		0,14%
toromistrz		0,14%
windykator Terenowy		0,14%
inżynier produkcji		0,14%
zastępca kierownika		0,64%
zbrojarz		0,14%

Pełna lista zawodów w publicznym pośrednictwie pracy

asystent rachunkowości	0,33%
barman	0,33%
betoniarz	0,33%
blacharz fasadowy	0,33%
blacharz samochodowy	0,66%
brukarz	0,99%
cieśla	1,15%
dekarz	1,48%
doradca klienta	0,33%
dozorca	0,33%
drukarz sitodrukowy	0,33%
elektromechanik	3,29%
florysta	0,49%
Fryzjer	1,81%
Gospodarz domu	0,33%
instalator	0,33%
instruktor amatorskiego ruchu artystycznego	0,33%
instruktor nauki jazdy	0,33%
inżynier mechanik	0,66%
kasjer handlowy	0,82%
kelner	1,65%
kierowca	6,26%
kierownik	0,99%
konserwator budynków	0,49%
kosmetyczka-Manikiurzystka	0,66%
księgowy	2,31%
kucharz	2,80%
lakiernik samochodowy	1,32%
magazynier	3,13%
malarz budowlany	0,99%
mechanik samochodów	2,31%
monter	2,14%
murarz	2,64%
muzyk	0,33%
nauczyciel języka obcego	0,49%
ochroniarz	1,48%
operator	1,48%
opiekun w domu pomocy społecznej	0,33%
palacz kotłów c.o. gazowych	0,33%

pedagog	0,33%
piekarz	0,66%
pielęgniarka	0,99%
pilarz	0,33%
pokojowa	0,33%
pomoc kuchenna	1,48%
pomoc stolarza	0,33%
portier	0,49%
posadzkarz	1,32%
pracownik biurowy	2,80%
pracownik produkcyjny	0,49%
prasowaczka	0,33%
przedstawiciel handlowy	2,97%
przetwórca ryb	1,15%
psycholog	0,33%
recepjonista	0,66%
robotnik budowlany	4,94%
robotnik gospodarczy	6,59%
rozbieracz - wykrawacz	0,49%
spawacz	2,97%
specjalista do spraw marketingu i handlu	0,66%
spedytor	0,49%
sprzątaczką	1,98%
sprzedawca	6,75%
stolarz	1,98%
stolarz budowlany	0,33%
szwaczka	1,98%
ślusarz	2,10%
tapicer	0,49%
technik budownictwa	0,99%
technik elektronik	0,49%
Technik geodeta	0,33%
Technik informatyk	0,33%
tokarz	0,33%
tynkarz	0,99%
ubojowy	0,33%
woźny	0,33%
zbrojarz	0,49%